

התחיל ב:	14:30, 2/08/2021
מצב הסתיים	
הושלם ב-	16:30, 2/08/2021
הזמן שלקח	2 שעות
ציון	82.00 מתוך ציון מירבי של 100.00

מידע

הוראות לנבחנים:

1. הבחינה הינה בספרים פתוחים.
2. משך הבחינה הינו שעה. **לא תינתנה הארכות.** תכננו מראש את משך הזמן אותו אתן/ם מקדישות/ים לכל שאלה
3. לצד כל שאלה מפורטת מכסת המילים המוקצת לה. אנא, הקפידו על מכסת המילים המצוינת. שימו לב: חריגות ממספר המילים המותר בשאלה לא ייקראו ולא יילקחו בחשבון לצורך הציון.
4. עליכם להשיב **לכל** השאלות בבחינה.
5. במענה לשאלות, כאשר אתן/ם מביאות/ים עמדה של חוקר/ת אליה התייחסנו בשיעורים, ו/או בהרצאות, ו/או בחומרי הקריאה – הקפידו לציין את שם החוקר/ת לצד הטיעון המיוחס לה. אי ציון שמות של חוקרות/ים יגרור הורדת ניקוד.
6. **אנא הקפידו על שמירה מדי כמה דקות.** במקרה של ניתוק אינטרנט **אין** ללחוץ על כפתור הרענון!

שאלה ראשונה (עד 400 מילים, עמוד אחד 31 שורות לכתובים, 30 נקודות)

מהן הסוגיות המשפטיות אשר נידונות בבג"צ 7846/19 עדאלה והאגודה לזכויות האזרח נ' פרקליטות המדינה – יחידת הסייבר (להלן: בג"צ עדאלה)? תוך שקילת שיקולים מחד ומנגד, האם, לדעתך, יש לקבל את עמדת העותרים בבג"צ עדאלה? בתשובתך, התייחס/י למורכבויות המשפטיות הכרוכות בהחלטה האמורה בשלושה היבטים.

סוגיות משפטיות:

**האם מסלול האכיפה הוולנטרי של המדינה (נאדג' לרשתות) שיוצר רגולציה הופכית נמצא בתחומי הסמכות של הממשלה? **האם עולה כדי פגיעה בלתי מידתית בזכויות חוקתיות (אוטונומיה, ביטוי, שוויון)?

כנגד עדאלה, מלצר טוען כי: א.לא ניתנה מספיק תשתית עובדתית כדי לקבוע את היקף התופעה והשלכותיה ב.ייתכן כי הנפגעים העיקריים הם בוטים ולא אדם ג. הממשלה אינו כופה על החברות הסרת התוכן. ד. לממשלה סמכות שיוריות. בנוסף, בירור עובדתי בבימ"ש איטי ולא יעיל (ויסמונסקי); הנזק התודעתי מתפשט במהירות. כמו-כן, אין כיום מנגנונים חלופיים טובים יותר בהכרח; מטרת הפעילות היא למנוע טרור ולשמור על חיי אדם.

בעד עדאלה, ניתן לטעון כי אין להם יכולת להשיג תשתית עובדתית ראויה בגלל מבנה המנגנון של הרשתות (ולפיכך אין גם יכולת להתמודד עם טענת הבוטים). הרשתות לא מחויבות באחריות, שקיפות או בחובת הנמקה (פרל מציעה פתרון שמנסה לפתור זאת בעיקר במגזר הציבורי אך גם בפרטי). מתקשר גם להרצאה של קתרינה - כמו שאנחנו לא יודעים למה הוצג לנו משהו, אנחנו גם לא יודעים מה לא הוצג לנו. יש פה פגיעה משמעותית באוטונומיה ובביטוי, והמדינה היא חלק ממנה. לרוב לא מדובר בביטויים ברמת פלילות גבוהה (אחרת היו נכנסים תחת אכיפה סטטוטורית) ולעתים אפילו לא פליליים כלל. הטענה שהמדינה לא כופה מתעלמת מהכוח הרב שיש למדינה על החברות. זאת, כאשר אין בירור עובדתי מעמיק כמו שעושה בימ"ש או יכולת ערעור. יש גם פוטנציאל לפגיעה בשוויון בחסות היעדר השקיפות: למדינה תמריץ לפעול נגד דעות אנטי-ציוניות גם אם אינן מסוכנות, למשל. הקוד אינו נייטרלי (לסיג, בירנהק) וההסרה השיטתית מאמנת אותו לשכפל את הגזנות.

לדעתי, החלטת מלצר צודקת: א. משפטית, אין בישראל תשתית חקיקתית שנותנת מענה מספק למצבים כאלה ובימ"ש לא יכול ליצרה יש מאין (מנגד: ישנן דוגמאות הפוכות של משפט שנוצר מתוך הסיטואציה כמו "משפט הסוחרים" במאמר של דה-פיליפ; לביהמ"ש גם חוקי יסוד שיקולים להטות את הכף לכיוון השני) מבחינה ערכית-דמוקרטית, המציאות הטכנולוגית מחייבת התאמת המשפט על מנת לשמור על ערכי יסוד (אלקין-קורן). אם הרשתות הן כיכר השוק החדשה ועושות רגולציה עצמית ממילא, מבט דמוקרטי ישאף שכוחה של המדינה לא יפול מכוח התאגידים. מנגד, ייטען כי רגולציה טכנולוגית מדינתית תלקה באותם כשלים אנטי-דמוקרטיים (היעדר שקיפות, אפליה). טכנולוגיה - למדינה אין מנגנון טכנולוגי יעיל אכפתי. בתי-המשפט איטיים וממילא קורסים יותר ויותר תחת החומר המסתבך והמתרבה (גורדין). מנגד: פסיקה כזו שוללת תמריץ לייצר מנגנון מדינתי יעיל (בהקבלה למודל הלסגיאני: הטכנולוגיה, הנורמות והמשפט משפיעים זה על זה; ברגע שתהיה דרישה נורמטיבית מהמדינה לא לוותר על ריבונותה בתחום, הדבר עשוי להשפיע על פיתוח טכנולוגיה מתאימה שתשפיע על המשפט).

הערה:

סוגיות משפטיות:

**האם מסלול האכיפה הוולנטרי של המדינה (נאדג' לרשתות) שיוצר רגולציה הופכית נמצא בתחומי הסמכות של הממשלה? **האם עולה כדי פגיעה בלתי מידתית בזכויות חוקתיות (אוטונומיה, ביטוי, שוויון)? דווקא קשה לראות בפסק הדין כזה אשר דן בפגיעה בזכויות חוקתיות לעומק. מבחינה מידתית כלל לא הופעלו, שכן, לאור "טיועון הבוטים" שהזכרת בהמשך, השופט מלצר כלל נמנע מלדון בשאלת הפגיעה בזכויות כמו חופש הביטוי. כמו כן, חסר מסגור של הדין כזה העוסק בפרקטיקה של סינון תכנים ע"פ תנאים שנקבעו ע"י הפלטפורמות.

כנגד עדאלה, מלצר טוען כי: א.לא ניתנה מספיק תשתית עובדתית כדי לקבוע את היקף התופעה והשלכותיה ב.ייתכן כי הנפגעים העיקריים הם בוטים ולא אדם ג. הממשלה אינו כופה על החברות הסרת התוכן. ד. לממשלה סמכות שיוריות. חסר אזכור של המקור החוקי לסמכות השיורית (בחוק יסוד הממשלה) בנוסף, בירור עובדתי בבימ"ש איטי ולא יעיל (ויסמונסקי); הנזק התודעתי מתפשט במהירות. כמו-כן, אין כיום מנגנונים חלופיים טובים יותר בהכרח; מטרת הפעילות היא למנוע טרור ולשמור על חיי אדם.

בעד עדאלה, ניתן לטעון כי אין להם יכולת להשיג תשתית עובדתית ראויה בגלל מבנה המנגנון של הרשתות (ולפיכך אין גם יכולת להתמודד עם טענת הבוטים). יפה. הרשתות לא מחויבות באחריות, שקיפות או בחובת הנמקה (פרל מציעה פתרון שמנסה לפתור זאת בעיקר במגזר הציבורי אך גם בפרטי). מתקשר גם להרצאה של קתרינה - כמו שאנחנו לא יודעים למה הוצג לנו משהו, אנחנו גם לא יודעים מה לא הוצג לנו. יש פה פגיעה משמעותית באוטונומיה ובביטוי, והמדינה היא חלק ממנה. ✓ לרוב לא מדובר בביטויים ברמת פלילות גבוהה (אחרת היו נכנסים תחת אכיפה סטטוטורית) ✓ ולעתים אפילו לא פליליים כלל. הטענה שהמדינה לא כופה מתעלמת מהכוח הרב שיש למדינה על החברות. זאת, כאשר אין בירור עובדתי מעמיק כמו שעושה בימ"ש או יכולת ערעור. יש גם פוטנציאל לפגיעה בשוויון בחסות היעדר השקיפות: למדינה תמריץ לפעול נגד דעות אנטי-ציוניות גם אם אינן מסוכנות, למשל. ✓ הקוד אינו נייטרלי (לסיג, דווקא לסיג יותר "אופטימי" בירנהק) וההסרה השיטתית מאמנת אותו לשכפל את הגזנות.

לדעתי, החלטת מלצר צודקת: א. **משפטי**, אין בישראל תשתית חקיקתית שנותנת מענה מספק למצבים כאלה ובימ"ש לא יכול ליצרה יש מאין (מנגד: ישנן דוגמאות הפוכות של משפט שנוצר מתוך הסיטואציה כמו "משפט הסוחרים" במאמר של דה-פיליפ; לביהמ"ש גם חוקי יסוד שיכולים להטות את הכף לכיוון השני) מבחינה **ערכית-דמוקרטית**, המציאות הטכנולוגית מחייבת התאמת המשפט על מנת לשמור על ערכי יסוד (אלקין-קורן). ✓ אם הרשתות הן כיכר השוק החדשה ועושות רגולציה עצמית ממילא, מבט דמוקרטי ישאף שכוחה של המדינה לא יפול מכוח התאגידים. **יש לציין כי לפי המודל המשולש של בלקין, אשר הוזכר גם בפסק הדין, כוחה של המדינה במודל משולב של רגולציה אינו בלתי-משמעותי**. מנגד, ייתכן כי רגולציה טכנולוגית מדינתית תלקה באותם כשלים אנטי-דמוקרטיים (היעדר שקיפות, אפליה). ✓ **טכנולוגית** - למדינה אין מנגנון טכנולוגי יעיל אכיפתי. בתי-המשפט איטיים וממילא קורסים יותר ויותר תחת החומר המסתבך והמתרבה (גורדין). ✓ מנגד: פסיקה כזו שוללת תמריץ לייצר מנגנון מדינתי יעיל (בהקבלה למודל הלסגיאיני: הטכנולוגיה, הנורמות והמשפט משפיעים זה על זה - **היה נכון לאזכר כאן את משולש הערכים-משפט-טכנולוגיה של אלקין-קורן ובירנהק**; ברגע שתהיה דרישה נורמטיבית מהמדינה לא לוותר על ריבונותה בתחום, הדבר עשוי להשפיע על פיתוח טכנולוגיה מתאימה שתשפיע על המשפט).

הגדרה נכונה של הסוגיות העיקריות ושל עמדת העותרים: 4/5

היבט הסמכות: חלקי. 5/7

היבט יחסי מדינה-מתווכים: נידון בהרחבה, אך לא כטיעון מסודר וקוהרנטי (הועלו כמה טענות רלוונטיות ונכונות לאורך התשובה). חסרה התייחסות מפורשת למודל האסדרה המשולש. 6/7

היבט ההגנה על זכויות: נידון ביחד עם היבט השקיפות (ניתן ניקוד על ההרחבה). 7/7

+3 על איכות הדיון

Words: 398

Letters: 2015

שאלה שניה (עד 400 מילים, עמוד אחד ו3 שורות לכתבים, 30 נקודות)

- א. הסביר/י מהו "סינון תכנים" בהקשר של הפלטפורמות הדיגיטליות.
 ב. מהם השיקולים המשפטיים בעד ונגד בהחלת אחריות על מתווכים בשל תכנים ברשת?
 ג. האם הקמתה של הוועדה המפקחת של פייסבוק (Facebook Oversight Board) מהווה פתרון מספק בהקשר זה? נמק/י עמדתך.

א. cm הוא תהליך בו יושבים "מודרייטורס" אנושיים ומסננים תכנים שהאלגוריתם זיהה כבעייתיים/שמשמשים דיווחו עליהם ככאלה. תכנים בעייתיים יכולים להיות לא חוקיים (הפ' זכויות יוצרים, הסתה לגזענות/הימורים במדינות מסוימות) או חוקיים אבל כאלה הנחשבים ללא מוסריים (עירום ילדים, עידוד אנורקסיה). יצוין כי הדבר מעלה בין-היתר בעיות של הבדלים נורמטיביים לוקאליים (בנושא הפלות, למשל) או של הבנה תרבותית לקויה של האלגוריתם או המסנן (תמונות הילדה הויאטנמית - הוסרה שלא לצורך; רצח העם הרוהינגי - ביטויים גזעניים לא הוסרו אע"פ שכנראה היה צורך).

נגד אחריות: 1. בארה"ב - הן חוסות תחת ס' 230. 2. מדובר בפלטפורמות ולא ביצרניות תוכן/ עורכות הרמטיות (בניגוד לעיתון למשל). 3. אין להן יכולת לנטר הרמטית את התוכן ב-scale של כמויות המידע הנמצאות ברשת. 4. פחד מעודף רגולציה שתגרום לפגיעה בחופש הביטוי. 5. החברות עושות רגולציה עצמית. יש לתת לכוחות השוק לפעול - אם תהיה פגיעה רחבה מדי בציבור אנשים יעברו לרשת אחרת שעושה רגולציה עצמית טוב יותר. 6. קשה לדעת כיצד לחלק את הנזק ככל שיש אחריות (יוצר תוכן, ספקית אינטרנט, פלטפורמה, חברה חיצונית שנותנת שירותי מארי מידע וכו') מה גם שמדובר בחברות גלובאליות שמשרדיהן פזורים במקומות שונים בעולם (בדומה לקושי המשפטי בכך חמו).

בעד אחריות: 1. ניתן לפרש פרשנות צרה ולטעון כי כאשר יודעות/היה עליהן לדעת הן נושאות באחריות. 2. יש עריכה אלגוריתמית די מסיבית (הפיד של פייסבוק; דו' נוספות הן cm והבורד של פייסבוק). 3. הסקיל לא צריך להוות תירוץ. אם הוא בלתי אפשרי - ייתכן שהפתרון הוא להקטין את התאגידים/לייצר מנגנון יעיל אלגוריתמי עם פיקוח אנושי של מודרייטורס (כמו שטוען גילספי). 4. ניתן למצוא פתרונות ביניים שלא יביאו לעודף רגולציה בולט, לדוג': חיוב במנגנון הודעה והסרה (כמו של יוטיוב; על מנת שלא יישנה מקרה כמו זה שקרה ב-ZERAN בו האזרח עומד מול שוקת שבורה). 5. בפועל, תאגיד ענק שולטים ברשתות ונראה שלא קיימות אלטרנטיביות ממשיות לפייסבוק/אינסטגרם; בכל-מקרה, הרשתות הן גוף עסקי ומטרתן להרוויח ולא לשרת את הציבור (קלוניק).

Oversight Board - בעיני לא מהווה פתרון מספק. אמנם, מדובר בנסיון של פייסבוק לייצר מנגנון שיפוט-חוקתי עצמאי (אם כי לא ברור עד כמה באמת), שקוף, שמגן על זכויות יסוד (קלוניק) ומתבסס על מנגנון מעין-חקיקתי (כללי הקהילה). עם-זאת, העובדה שפייסבוק מייצרת תבנית דמוקרטית לא הופכת אותה לגוף ציבורי עם אחריות ציבורית; עדיין, תפקידה הוא להרוויח כסף. הבורד לא נועד לתת סעד קונקרטי לנפגעים ממדיניות החברה (ביחוד לאור כמות המשתמשים) אלא להתוות מדיניות אתית מבוססת יותר ע"ב מקרים המגיעים אליו. כמו בכל חברה פרטית, קיום מנגנון שיפוט פנימי לא צריך לפתור מאחריות משפטית חברתית/מדינית.

הערה:

א. cm הוא תהליך בו יושבים "מודרייטורס" אנושיים ומסננים תכנים שהאלגוריתם זיהה כבעייתיים/שמשמשים דיווחו עליהם ככאלה. תכנים בעייתיים יכולים להיות לא חוקיים (הפ' זכויות יוצרים, הסתה לגזענות/הימורים במדינות מסוימות) או חוקיים אבל כאלה הנחשבים ללא מוסריים (עירום ילדים, עידוד אנורקסיה). יצוין כי הדבר מעלה בין-היתר בעיות של הבדלים נורמטיביים לוקאליים (בנושא הפלות, למשל) או של הבנה תרבותית לקויה של האלגוריתם או המסנן (תמונות הילדה הויאטנמית - הוסרה שלא לצורך; רצח העם הרוהינגי - ביטויים גזעניים לא הוסרו אע"פ שכנראה היה צורך). **אין התייחסות לכך שמדובר בתכנים שמייצרים משתמשים. חסר אזכור לגישת**

אלקין-קורן. 4/5

נגד אחריות: 1. בארה"ב - הן חוסות תחת ס' 230. 2. מדובר בפלטפורמות ולא ביצרניות תוכן/ עורכות הרמטיות (בניגוד לעיתון למשל). 3. אין להן יכולת לנטר הרמטית את התוכן ב-scale של כמויות המידע הנמצאות ברשת. 4. פחד מעודף רגולציה שתגרום לפגיעה בחופש הביטוי. 5. החברות עושות רגולציה עצמית. יש לתת לכוחות השוק לפעול - אם תהיה פגיעה רחבה מדי בציבור אנשים יעברו לרשת אחרת שעושה רגולציה עצמית טוב יותר. 6. קשה לדעת כיצד לחלק את הנזק ככל שיש אחריות (יוצר תוכן, ספקית אינטרנט, פלטפורמה, חברה חיצונית שנותנת שירותי מארי מידע וכו') מה גם שמדובר בחברות גלובאליות שמשרדיהן פזורים במקומות שונים בעולם (בדומה לקושי המשפטי בכך חמו).

בעד אחריות: 1. ניתן לפרש פרשנות צרה ולטעון כי כאשר יודעות/היה עליהן לדעת הן נושאות באחריות. 2. יש עריכה אלגוריתמית די מסיבית (הפיד של פייסבוק; דו' נוספות הן cm והבורד של פייסבוק). 3. הסקיל לא צריך להוות תירוץ. אם הוא בלתי אפשרי - ייתכן שהפתרון הוא להקטין את התאגידים/לייצר מנגנון יעיל אלגוריתמי עם פיקוח אנושי של מודרייטורס (כמו שטוען גילספי). 4. ניתן למצוא פתרונות ביניים שלא יביאו לעודף רגולציה בולט, לדוג': חיוב במנגנון הודעה והסרה (כמו של יוטיוב; על מנת שלא יישנה מקרה כמו זה שקרה ב-ZERAN בו האזרח עומד מול שוקת שבורה). 5. בפועל, תאגיד ענק שולטים ברשתות ונראה שלא קיימות אלטרנטיביות ממשיות לפייסבוק/אינסטגרם; בכל-מקרה, הרשתות הן גוף עסקי ומטרתן להרוויח ולא לשרת את הציבור (קלוניק).

אין התייחסות למצב המשפטי הפוזיטיבי בישראל. חסר דיון בחלק מהסוגיות שהועלו. 12/15

Oversight Board - בעיני לא מהווה פתרון מספק. אמנם, מדובר בנסיון של פייסבוק לייצר מנגנון שיפוט-חוקתי עצמאי (אם כי לא ברור עד כמה באמת), שקוף, שמגן על זכויות יסוד (קלוניק) ומתבסס על מנגנון מעין-חקיקתי (כללי הקהילה). עם-זאת, העובדה שפייסבוק מייצרת תבנית דמוקרטית לא הופכת אותה לגוף ציבורי עם אחריות ציבורית; עדיין, תפקידה הוא להרוויח כסף. ✓ הבורד לא נועד לתת

סעד קונקרטי לנפגעים ממדיניות החברה (ביחוד לאור כמות המשתמשים) אלא להתוות מדיניות אתית מבוססת יותר ע"ב מקרים המגיעים אליו. כמו בכל חברה פרטית, קיום מנגנון שיפוטי פנימי לא צריך לפתור מאחריות משפטית חברתית/מדינתית. **חסר דיון נורמטיבי בהשלכות האפשריות על דיני חופש הביטוי במרחב הוירטואלי. 7/10**

Words: 395

Letters: 1987

שאלה שלישית (עד 400 מילים, עמוד אחד ו3 שורות לכותבים, 40 נקודות)

משרד הרווחה מעוניין לפעול לצמצום תופעת הוונאה בקצבאות. לשם כך, בהשראת צעדים דומים שננקטו במדינות אחרות בעולם, שוקל המשרד להכניס מערכת בינה מלאכותית לקביעת זכאות לקצבאות רווחה בהסתמך על נתונים שנאספו במאגרי המידע הממשלתיים. כיועצ/ת המשפטית/ת של המשרד התבקשת לסקור את הסוגיה ולהביע את עמדתך ביחס לנושאים הבאים:

- מהם הקשיים בהחלת פיילוט כאמור? התייחס/י לשניים לפחות (קשיים אלו יכולים להיות פרקטיים או נורמטיביים).
- אילו אמצעים עשויים, לדעתך, לצמצם את הקשיים האמורים? נמק/י עמדתך.

א. קשיים אפשריים:

- הטיית: מערכות AI המבצעות ML נוטות לשכפל הטיות אנושיות במספרים גדולים, גם אם מתוכננות שלא להחשיב בשקלול קריטריון מסוים (לדוג': ניתן לקודד שלא תהיה התייחסות לצבע עור, אך עדיין האלגוריתם ילמד שרבים ממי שגרים בשכונות של יוצאי אתיופיה שיקרו בשאלונים קודמים ולכן התוצאה האכיפתית תהיה גזענית). הטיות כאלה מעצמות פגיעות קיימות בשוויון.
- קופסה שחורה (פרקטי): פעמים רבות, ML פועל בצורה עצמאית כל-כך עד שאינו ניתן להסבר אנושי (גם לא ע"י המתכנתים). בעיית כיוון שאזרחים שיקבלו החלטות לא יוכלו לקבל הנמקה/לערער עליהן. לזה, מצטרפת הזכות הנורמטיבית (הוכרה ב-GDPR) שלא להיות מושא להחלטה משפטית המבוססת רק על מכונה.
- פגיעה בפרטיות - לממשלה יהיה תמריץ לאסוף דאטה נוסף על מבקשי הקצבאות (או אפילו לדרוש מהם לספקו), מה שעלול לפגוע בפרטיות. המאגר ירכז מידע רב ויהיה חשוף לסכנות אבטחה; יש אפשרות שייעשה בו שימוש לצרכים נוספים ללא רשות מושאי הדאטה (בדומה להתנהלות המדינה עם פיזור בקורונה -תהילה. בנוסף, לפי דוח AI, אחד מהשיקולים בנושא אכיפה אלגוריתמית הוא עוצמת הפגיעה הפוטנציאלית בציבור, והאם יש השפעה על חלוקת משאבים ציבורית - מתקיימים פה).
- ב. צמצום הקשיים:** 1. מדובר בקושי משמעותי. הנחת המוצא היא שכל קוד מגלם ערכים (לסיג), אבל ניתן לדאוג לפחות שלא יקדם אג'נדה גזענית/מפלגתית באופן יזום (טנא). בנוסף, ניתן להציע הטמעת רגולציה כשכבה נוספת על הקוד: ניתן לקבוע מעין "אפליה מתקנת" סטטיסטית במקומות בהם ידוע שתהיה הטיות (כלומר: לייצר קוד נוסף שיפחית 10% סיכוי להונאה כשמדובר באדם שחור, בהנחה שהדבר יאזן את ההטיה; זאת, ברוח גישת ה"שימוש בטכנולוגיה כדי להתמודד עם טכנולוגיה"). מנגד, ניתן לדרוש כי במקרים ספציפיים מועדים לפורענות (לדוג': שחורים) הבחינה תעשה באופן אנושי/בבקרה אנושית.
- כמו שניתן לדרוש privacy in design (פס"ד הסייעודיים), ייתכן שניתן לדרוש גם "הסברתיות בפיתוח" ולדרוש מציאת פתרון טכנולוגי להנמקה. ה-GDPR למשל מטיל חובת הנמקה לגבי כל החלטה שהתקבלה על-בסיס ניבוי סטטיסטי/לבי הפרט. גם הצעתה של פרל תומכת בחיוב כזה. באשר לזכות הנזכרת, ניתן לקבוע בקרה הרמטית על כל ההחלטות האלגוריתמיות (כלומר: הפלט האלגוריתמי יהיה המלצה בלבד) תוך שמירה על מנגנון ערעור בפני אדם.
- פרטיות - חוק הגנת הפרטיות מסדיר את הזכויות של מושא המידע ואת רמת האבטחה הנדרשת, ובכך מספק פתרון לכאורה. עם-זאת, החוק אינו מספק הגנה מלאה (למשל - לא חל על צד ג' אלו נמסר המידע - פרל). יש לזכור שמדובר באוכלוסיה ברמה סוציאקונומית נמוכה ויהיה לה קשה לעמוד על זכויותיה בתחום זה, מה גם שהמודעות הציבורית לחשיבות הפרטיות עדיין בחיתוליה (פרדוקס הפרטיות - אנחנו מוותרים על פרטיות בקלות מבלי להבין את השלכות העומק- תהילה).

הערה:

א. קשיים אפשריים:

- הטיית: ✓ מערכות AI המבצעות ML נוטות לשכפל הטיות אנושיות במספרים גדולים, גם אם מתוכננות שלא להחשיב בשקלול קריטריון מסוים (לדוג': ניתן לקודד שלא תהיה התייחסות לצבע עור, אך עדיין האלגוריתם ילמד שרבים ממי שגרים בשכונות של יוצאי אתיופיה שיקרו בשאלונים קודמים ולכן התוצאה האכיפתית תהיה גזענית). הטיות כאלה מעצמות פגיעות קיימות בשוויון.
  - קופסה שחורה (פרקטי): פעמים רבות, ML פועל בצורה עצמאית כל-כך עד שאינו ניתן להסבר אנושי (גם לא ע"י המתכנתים). בעיית כיוון שאזרחים שיקבלו החלטות לא יוכלו לקבל הנמקה/לערער עליהן. לזה, מצטרפת הזכות הנורמטיבית (הוכרה ב-GDPR) שלא להיות מושא להחלטה משפטית המבוססת רק על מכונה. (ס' 22 - היה צורך לציין) ✓
  - פגיעה בפרטיות - לממשלה יהיה תמריץ לאסוף דאטה נוסף על מבקשי הקצבאות (או אפילו לדרוש מהם לספקו), מה שעלול לפגוע בפרטיות. המאגר ירכז מידע רב ויהיה חשוף לסכנות אבטחה; יש אפשרות שייעשה בו שימוש לצרכים נוספים ללא רשות מושאי הדאטה (בדומה להתנהלות המדינה עם פיזור בקורונה -תהילה. בנוסף, לפי דוח AI, אחד מהשיקולים בנושא אכיפה אלגוריתמית הוא עוצמת הפגיעה הפוטנציאלית בציבור, והאם יש השפעה על חלוקת משאבים ציבורית - מתקיימים פה יפה).
- 16+
- ב. צמצום הקשיים:** 1. מדובר בקושי משמעותי. הנחת המוצא היא שכל קוד מגלם ערכים (לסיג), **לסיג אינו ההפניה המתאימה כתימוכין לטענה זו, לעניות דעתי** אבל ניתן לדאוג לפחות שלא יקדם אג'נדה גזענית/מפלגתית באופן יזום (טנא). ✓ בנוסף, ניתן להציע הטמעת רגולציה כשכבה נוספת על הקוד: ניתן לקבוע מעין "אפליה מתקנת" סטטיסטית במקומות בהם ידוע שתהיה הטיות (כלומר: לייצר קוד נוסף שיפחית 10% סיכוי להונאה כשמדובר באדם שחור, בהנחה שהדבר יאזן את ההטיה; זאת, ברוח גישת ה"שימוש בטכנולוגיה כדי להתמודד עם טכנולוגיה"). ✓ מנגד, ניתן לדרוש כי במקרים ספציפיים מועדים לפורענות (לדוג': שחורים) הבחינה תעשה באופן אנושי/בבקרה אנושית.

2. כמו שניתן לדרוש privacy in design (פס"ד הסיעודיים), ייתכן שניתן לדרוש גם "הסברתיות בפיתוח" ולדרוש מציאת פתרון טכנולוגי להנמקה. ה-GDPR למשל מטיל חובת הנמקה לגבי כל החלטה שהתקבלה על-בסיס ניבוי סטטיסטי/לבי הפרט. גם הצעתה של פרל תומכת בחיוב כזה. באשר לזכות הנזכרת, ניתן לקבוע בקרה הרמטית על כל ההחלטות האלגוריתמיות (כלומר: הפלט האלגוריתמי יהיה המלצה בלבד) תוך שמירה על מנגנון ערעור בפני אדם. **היה נכון להשוות כאן למנגנון שבס' 22 ל-GDPR.** ✓

3. פרטיות - חוק הגנת הפרטיות מסדיר את הזכויות של מושא המידע ואת רמת האבטחה הנדרשת, ובכך מספק פתרון לכאורה. עם-זאת, החוק אינו מספק הגנה מלאה (למשל - לא חל על צד ג' אליו נמסר המידע - פרל). יש לזכור שמדובר באוכלוסיה ברמה סוציאקונומית נמוכה ויהיה לה קשה לעמוד על זכויותיה בתחום זה, ✓ מה גם שהמודעות הציבורית לחשיבות הפרטיות עדיין בחיתוליה (פרדוקס הפרטיות - אנחנו מוותרים על פרטיות בקלות מבלי להבין את השלכות העומק- תהילה - **יפה!**).

14+

4+

Words: 399

Letters: 1996